

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇÖLYAK HASTALIĞININ TEŞHİS AŞAMASININ,
SEBEPLERİNİN, SONUÇLARININ VE
BU HASTALIĞA MARUZ KALANLARA
SAĞLANABİLECEK YARDIMLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN
ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
4 Ekim 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyona davet edileceklerin tespiti, Komisyonda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi ve Komisyonun çalışma takvimine ilişkin görüşmeler

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇÖLYAK HASTALIĞININ TEŞHİS AŞAMASININ, SEBEPLERİNİN,
SONUÇLARININ VE BU HASTALIĞA MARUZ KALANLARA
SAĞLANABİLECEK YARDIMLARIN ARAŞTIRILARAK ALINMASI
GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

2'nci Toplantı
4 Ekim 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çölyak Hastalığının Teşhis Aşamasının, Sebeplerinin, Sonuçlarının ve Bu Hastalığa Maruz Kalanlara Sağlanabilecek Yardımların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesine İlişkin Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.02'de açıldı.

Komisyon davet edileceklerin tespiti, Komisyonunda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi ve Komisyonun çalışma takvimine ilişkin bir görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.13'te toplantıya son verildi.

**4 Ekim 2017 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM**

Açılma Saati:15.02

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)
BAŞKAN VEKİLİ : Celil GÖÇER (Tokat)
SÖZCÜ: Durmuş Ali SARIKAYA (İstanbul)
KÂTİP: Bennur KARABURUN (Bursa)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, değerli basın mensupları hepiniz hoş geldiniz.

Çölyak Araştırma Komisyonumuzun Meclis tatile girdikten sonraki ilk toplantısını gerçekleştirmiş oluyoruz. Kaldığımız yerden devam edeceğiz. İnşallah, güzel şeylere imza atarız diye temenni ediyoruz, hep beraber, birlikte katkı vererek.

II.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Komisyona davet edileceklerin tespiti, Komisyonda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi ve Komisyonun çalışma takvimine ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Bugünkü konumuz, Komisyonumuzun konusu, Komisyon çalışmalarımızın takviminin belirlenmesi ve görüşülmesi, Komisyonda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesi, bir de Komisyona davet edeceğimiz ve dinleyeceğimiz kişilerin tespiti. Sizlerin önerisi varsa onları alacağız. Onlarla birlikte Komisyon çalışmalarımızı yürüteceğiz.

Biliyorsunuz, üç ay gibi bir süremiz söz konusu; eğer çalışmalarımız esnasında eksik kalan, yetiştiremeyeceğimiz bir durum söz konusu ise yine ek süre isteyebileceğiz, yaklaşık bir aylık daha bir ek süre imkânı söz konusu olabilecek.

Hayırlı olsun diyorum.

Toplantımızı başlatıyorum.

Ceyhun Bey, yeni geldiniz, ben kısaca açılış yapmıştım ama yine, sizin de bilgi sahibi olmanız açısından...

Tabii, çölyak hastalığının teşhisi, araştırılması, sebepleri, sonuçları ve bu hastalığa maruz kalanlara sağlayabileceğimiz yardımların belirlenmesi amacıyla Komisyonumuz çalışmalarına başlamıştı. Temmuz ayında Meclisin tatile girmesi nedeniyle Komisyon çalışmalarımıza da otomatikman ara vermiştik. Bugün tekrar, ilk toplantımızı şimdi gerçekleştiriyoruz. Bugünkü toplantımızda gündemimiz, Komisyonun çalışma takvimini görüşeceğiz, Komisyonda görevlendirilecek uzmanların belirlenmesini sağlayacağız, bir de Komisyona davet edeceklerimizin tespitini yapmak adına bugünkü çalışmamızı bitireceğiz. Dilek ve temennileriniz olursa onları da dinleyeceğiz.

Söz almak isteyen arkadaşımız varsa söz vermek istiyorum.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz ve çok değerli çölyak temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve ilgili arkadaşlar; hoş geldiniz Komisyonumuza.

Bundan bir ayı aşkın bir süre önce Sayın Komisyon Başkanımıza da Meclis tatilken bir ön rapor hazırlayıp yaklaşık 20 sayfalık bir raporu kendilerine arz ettim. Tabii, burada bizim bugünkü Komisyon gündemi, kimleri çağıracağız, dinleyeceğiz, hangi uzmanlar olacakla sınırlı olduğu için konuşmamı biraz o yönde tutup ama bu konuyla ilgili birkaç noktayı...

BAŞKAN – Mehmet Bey, çok özür dileyerek...

Basın mensubu arkadaşlarımız görüntülerini bitirdilerse onları şey yapalım, biz çalışmalarımıza daha rahat devam edelim.

Teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar, basın mensupları.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Evet, bu ön raporumuzda, özellikle, çölyak hastalığının tarihçesi, sıklığı, belirtileri gibi noktalar; yine, buğday geliştirme çalışmaları, özellikle, glütensiz buğday geliştirme çalışmaları var. Yeri gelmişken onu da ifade edeyim. Dünyada glütensiz buğday üretimi... Özellikle, gliadinin, zararlı olan aminoasit grubunun yaklaşık 45 farklı tipi var. Bunlardan 35'inin şu anda, özellikle, genetik tekniklerle uzaklaştırıldığı... Biliyorsunuz, New Scientist'te geçen hafta bir yayın çıktı, İspanyol araştırmacıların yaptığı bir araştırma sonucu, glütende zarar veren, glütene oluşturan mekanizmaların genetik esasının uzaklaştırılmasına dayalı. Tabii, burada garip olan konu da şudur: Genetiği değiştirilmiş bir buğday olacak o, onun tüketimiyle, tercihiyle ilgili konular var. Ama Amerika'da da özellikle, ıslah yöntemleriyle, konvansiyonel ıslah yöntemleriyle glütensiz buğday geliştirme çalışmaları da özellikle, Kentucky temelli devam ediyor. Bilim, bir yandan, sizlere hiçbir şekilde zarar vermeyecek şekilde glütensiz buğday üretmeye devam ederken diğer yandan da özellikle, İtalyanlar kaynaklı, "Acaba, santrifüj ve benzeri mekanizmalarla bunu nasıl uzaklaştırabiliriz mevcut buğdayımızdan?" diye çalışmalar devam ediyor. Biz Komisyon üyeleri olarak -inanıyorum, her arkadaşımız böyledir- dünya literatüründeki bu konudaki araştırmaları da yakinen takip ediyoruz.

Şimdi, önemli olan tabii mevcut problemlerimiz. Bir, sağlık alanında tanı, teşhis, bununla ilgili yöntemler ama en önemlisi, gelip dayanıyor yine diyetle ve bu, glütensiz diyetle ilgili, en azından bilimin bize glütensiz buğdayı vereceği zamana kadar biz acaba onların bu sıkıntılarını geçici de olsa rahatlatabilir miyiz, bunun için hangi yasal düzenlemelerin, diğer hangi çalışmaların yapılması bu raporumuzun esasını oluşturuyordu. Devlet desteklemeleri, kuruluşların, dayanışma topluluklarının geliştirilmesi, ticari kuruluşlar, gıda üreticileri ve satıcılarıyla ilgili düzenlemeler, araştırma kuruluşları, üniversitelerin bu alanda çalışmaları, bilgilendirme ve uluslararası dayanışma diye raporumuzda, 20 sayfalık ön raporumuzda bunları işledik. Tabii ki nihai raporun veya ara raporların oluşturulmasında da bir akademisyen ziraatçı olarak her zaman bu konuda Komisyon Başkanlığımıza hazır olduğumu ifade etmek isterim.

Konya'da İttifak Holding Adese mağazaları var, yaklaşık dört beş yıl önce onların yöneticileriyle beraber biz çalışma yaptık, acaba marketlerde glütensiz ürünler köşesi oluşturabilir miyiz diye, onların standartlarını araştırdık. Yaklaşık üç yıldır, şu anda onların hipermarket olan kısımlarında bu köşeler var. Tabii başlangıçta ithalata dayalı bir mekanizmayla işliyordu ve fiyatları çok pahalıydı, maalesef insanlar bunlardan yararlanamıyorlardı. Yavaş yavaş yerli üretim de glütensiz ürünlerle ilgili çalışmalar ve mağazalarda bu tür köşeler de artmaya başladı. Orada ben şunu gördüğümde çok etkilenmişim, çok duygusal anlar yaşamışım: İnsanlar çölyak hastası olduğunu bildiği hâlde ifade bile edemiyorlardı ve o köşeye gelip de o ürünü alırken bile sıkıntı yaşıyorlardı. Yani bu hakikaten psikolojik olarak da, sosyolojik olarak da çok zor bir durum. Hele hele çocukları böyle olup da sıkıntı yaşayan anne, babaların durumları... O nedenle inşallah bu Komisyonumuz onlarla ilgili önemli kararlar alacaktır.

Bir diğeri de, Konya'da Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Araştırma Enstitüsü var, orada buğdaygillerden olmayan "kara buğday" dediğimiz ürünün üretimiyle ilgili

çalışmalar yaptık. Çok yıllık bir ürün bu. Tabii, özellikle, onun siyah dış kabuğunun alınması gerekiyordu fakat alınsa bile bir miktar kalıyordu, hafif acılık veriyordu. Ayrıca, tabii o yapışkan maddeleri, elastik maddeleri de olmayınca bunların tüketimi ve lezzet bakımından da özellikle çocukların tüketimine pek uygun olmuyordu. Bir yandan da bunların üretimiyle ilgili çalışmaları yaptık. Bizim Konya’da Necmettin Erbakan Üniversitesi’nin Gıda Mühendisliği bölümünde bu konuda, belki Türkiye’de, akademik seviyede, gıda mühendisliği seviyesinde geniş bir bilgi birikimi mevcut. Oradan üniversite hocalarımızın da bu Komisyonunda dinlenmesini zaten bu çerçevede önereceğim. Profesör Doktor Adem Elgün’ün, Profesör Doktor Selman Türker’in, yine, Doçent Doktor Nermin Bilgiçli’nin hem laboratuvar aşamasında glutensiz ürün geliştirme çalışmaları hem bu rapora da zaten katkıları oldu, o nedenle onların Komisyonumuzda dinlenmesini öneriyorum.

Bir diğeri de, yine, İttifak Holdingden bu konunun öncüsü, hakikaten belki ticari sektörde Türkiye’de en fazla bu konuyu araştıran kişilerden biri olan Mehmet Ali Korkmaz Bey’in de Komisyona bilgi vermesinin bize pratik hayatta çok önemli faydalar sağlayacağını düşünüyorum.

Benim şimdilik söyleyeceklerim bu kadar. Raporu diğer üye arkadaşlarımızın da istemeleri hâlinde maille de gönderebilirim. Ama bu konuda gerçekten hepimiz gönüllüüz bu Komisyon üyeleri olarak. Herkesin heyecanlı olduğunu düşünüyorum. Sizlere, çölyak hastalarımıza bir nebze katkı sağlayabilirsek bize ne mutlu diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Mehmet Bey’e teşekkür ediyorum.

Gaye Hanım, hoş geldiniz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Merhaba.

BAŞKAN – Tabii, şimdi önermiş olduğunuz hem hocalarımız hem de o değerli arkadaşımızı dinleyebiliriz, burada not alalım. Selman Bey’in soy ismi?

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Selman Türker, Nermin Bilgiçli, Adem Elgün, Necmettin Erbakan Üniversitesi Gıda Mühendisliği bölümünden; İttifak Holdingden de Mehmet Ali Korkmaz, telefonlarını verebilirim.

BAŞKAN – Tamam, onları şey yapalım.

Tabii, bu arada Cumhuriyet Halk Partisinden de, Mersin Milletvekili Sayın Aytağ Atıcı’dan da bir isim bize gelmişti dinlememiz gereken Profesör Doktor Mahir Turhangil diye. Biz bunu notlarımıza aldık, çağıracağız, dinleyebileceğimizi ifade ediyoruz. Tabii bu Komisyon eksik bir şey de bırakmak da istemiyoruz. Dinlememiz gereken gerek isimlere veyahut görmemiz gereken yerlere, bu konulara dair yardımlarınızı da bekliyorum, önereceğiniz yerler varsa onları da dikkate alabileceğimizi ifade etmek istiyorum.

Söz almak isteyen Ceyhun Bey var.

Buyurun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Değerli Başkanım, Komisyon üyesi arkadaşlarım, buraya ilgi gösterip katılan tüm konuklar, çölyak aileleri, çölyak STK’ları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum Başkanım: Bu takvime baktığımız zaman, bu takvimde -şu an dört ay oldu Komisyon kurulu- ekim ayının içindeyiz ve kışım, aralık, hâlâ dinlenecek kişiler görünüyor. Temmuzdaki takvime baktığınız zaman dinlenecek kişilerin tespiti vardı, aradan üç ay geçti; ekim ayının takvimine bakıyoruz, yine dinlenecek kişilerin tespiti var. Hani, bununla çok zaman kaybediliyor. Şunu söylemek istiyorum: Bunun aralık ayında bittiğini kabul edersek -yani somut

bir şeyden bahsediyorum- raporun yazılması, Komisyonun bu raporu sonuçlandırıp Genel Kurula indirmesi ve oylaması, bitmesi -değil mi- üç ay da orada var, muhtemelen 2018'in martını bulur. Yani bunu eleştiri için söylemiyorum, beraber çözüm bulalım diye söylüyorum.

BAŞKAN – Yok, tabii, tabii.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yani bu insanlar bekliyor, aileler gelecek, gidecek, bunlar hep masraf, sıkıntı, zorluk ve 2018'in martını buldu. 2018'in martında bir teklif hazırlayabilirsek, Genel Kurula kanun indirebilirsek, onun Genel Kurulda gündeme alınması, Sağlık Komisyonunda konuşulması üç ay, altı ay en az, sonra yine Meclis tatili. 2018'in gelecek yıl ekim, kasımına kadar somut çölyakla ilgili hiçbir şey yapma şansımız yok yani öyle görünüyor. Şimdi, buna yazık. Yani bu hastalık belli, bin yıldır var, hastalığın nedeni belli. Hani, buraya çocuk profesörü çağırıp “Yahu, bu çölyak nasıl oluyor?” diye bunu anlatmasının anlamı yok. Bu çölyak nasıl gelişmiş, nasıl bir alerjidir, bu glüten alerjisi, enteropatisi nedir, hekimiz hepimiz, biliyoruz, hatta aileler bence bizden iyi biliyor, yaşayanlar daha iyi biliyor. Hani, bu zaman kaybı olduğu gibi bir gereksizlik de olur. Hani, hakikaten “Meseleyi Komisyona havale edin.” ruh hâli var ya, o olur yani Başkanım. Burada beklenen ne somut olarak? Yani, bizim bilimsel tespiti ihtiyacımız yok veya işte, ileride nerede, ne üretilecek falan... Yani ben hocama katılıyorum, çok güzel ama bu Komisyonun işi değil. Bu Komisyondan ne bekliyor aileler, bence onu dile getirelim. Yani sosyal tespitin derdinde bu insanlar. Yani yaşadıkları bir sorun var. Zaten oradan oraya geleceğim. Kimi dinlemeliyiz önce? Önce çölyaklı aileleri dinlemeliyiz yani bu sosyal sorunu anlamalıyız. Yani ne derdi var da buraya geldiler, bu Komisyonu niye istediler? Yoksa biz çölyakın bilimsel sonuçlarını, zirai sonuçlarını, çölyak çabalarını, GDO çalışmalarını, onları biliyoruz ve de uğraşıyoruz ama bizim dışımızda. Biz ne yapabiliriz? Buradan yeni bir GDO'lu buğday üretemeyiz şu anda ya da bunun üretilmesi için karar çıkarsak ne olacak? “Evet, yeni bir buğday üretilsin.” Üretemezler ki, bu bilimin işi. Bu, sonuçta, hocamın dediği hocalarımızın işi. Ama burada bizim yapacağımız bir şey var, gerçekten elle tutulur somut işler var. Ne var? Bu aileleri dinlemeliyiz. Bütün çölyak derneklerinin başkanları konuşmacı listesinde olmalı, hepsi. Yani her biri burada bir şekilde bu Komisyona derdini anlatmalı ve tutanaklara geçmeli. Her birini tek tek... Hepsini bir kere isim olarak konuşmacı olarak öneriyorum. Çölyak dernek başkanlarını ve daha önce yöneticilik yapanları da öneriyorum, ilk kurarken neler çektiklerini de anlatsınlar. Bir de, konuşmak isteyen ailelerden kim konuşmak istiyorsa. Neden bunu yapalım? Yahu, bir görün, burada sorun çölyakın alerji olması, glütenin az olması, çok olması, buğday, arpa falan değil sorun, sorun: 1) Ürünü bulamıyorlar. 2) Bulsalar satın alamıyorlar. 3) Devletin verdiği destek yetersiz. O yüzden Sosyal Güvenlik Kurumundan ödemeyle ilgili uzmanları çağıralım, bize mevzuattaki sorunu ve detayı anlatsın. Ve biz o zaman somut olarak hemen, çok değil, kasım ayının sonuna, artık çok uzatmadan madde madde “Mevzuatta bu değişmeli.”, madde madde “Şu genelge çıkarılmalı.”, madde madde “Bu kanun teklifi...” deriz. O zaman bu Çölyak Komisyonu Başkanım sizin için de -yani siz Başkanlık yapıyorsunuz- “Evet, yahu, bir Çölyak Komisyonu vardı, gerçekten somut öneriler sundu, hiç laf gargarasına kendini boğmadı.” olur. Gereksiz sohbetlerle, diyaloglarla, bir sürü kalabalık, kalın bir şey, tuğla gibi rapor hazırlamamıza gerek yok. 10 sayfa bu ailelerin derdini çözecek mevzuat önerisi yapalım, bitti. Yani bu çok hedefe varmış oluyor. Kanun teklifi hazırlayalım, yeterli. Ve biz bu kanun teklifini hemen çok hızlı bitirip kasım yani yıl sonuna kadar sizin aralıkta daha dinleme yapacağınız noktada... Ben şunu öneriyorum: Biz aralıkta kanun teklifimizi Meclise verelim ki bu gelecek yıl, 2018'de Meclis kapanmadan çölyakla ilgili mevzuat ve kanun çıkmış olsun. Yani benim somut önerim budur, tartışabiliriz onu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ceyhun Bey, hemen bir şeyi hatırlatayım. Konuşmamın başında zaten sizin aşağı yukarı

önerilerinizi toparlayacak bir şey söylemiştim. Dört ay oldu bu Komisyonun kurulması ama araya tatil girdiği için, üç aylık bir tatil...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tabii, tabii...

BAŞKAN – Dolayısıyla biz aslında verimli anlamda ilk toplantımızı yapıyoruz diyebiliriz şu an için. Çünkü ondan önceki yapmış olduğumuz toplantıda Başkan belirlendi, akabinde tatile girdik. Yani ne yapmak istediğimizi dahi ifade edememiştik.

Söylemiş olduğunuz şeylere katılıyoruz. Zaten yapmış olduğumuzun taslaktır adı. Bakın, orada da “Komisyon Çalışma Takvim Taslağı” diyor. O önerilerinizi dikkate alacağız. İnşallah en kısa zaman içerisinde de sizin dediğiniz gibi, çok uzatmadan bu işi bitireceğimizi zannediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Evet, başka söz almak isteyen?

Hocam, buyurun.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Değerli vekil arkadaşlarım ve katılım gösteren dernekler, aileler; hepinize teşekkürler ve saygılar sunuyorum.

Gerçekten Başkanın belirttiği gibi ilk toplantı olarak ben bunu kabul ediyorum. Çünkü ilk toplantıyı yaptığımız zaman Başkan seçimi, kurum seçimi filan vardı. İlk toplantı olması nedeniyle bir defa şunu söyleyelim: Türkiye’de bu çölyak hastalığının bir haritasını çıkartalım. Türkiye’de bütün hastalara, bütün çölyak hastalarına, derneklerine ulaşabiliyor muyuz, ulaşamıyor muyuz? Ne kadarına ulaşabiliyoruz? Yani bu dernekler bütün bölgelerde var mı? Bu konuda biraz bilinçlendirme gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, biz ancak bunu kişisel başvurularla tespit edebiliyoruz. Örneğin, geçen hafta bir öğrenci, yurttan kalan bir öğrenci “Ben çölyak hastasıyım, yurttan ne yiyeceğim, ne içeceğim?” diyor. Yurtlarda durum nedir? Kışlada, askerlikte durum nedir? Cezaevlerinde çölyak hastalığı taşıyan mahkûm arkadaşlar var. Biz, bunlar, cezaevleri için bir şey yapabilir miyiz? Yani az önce Ceyhun arkadaşımızın söylediği gibi -şunu çağıralım- Amerika’yı yeniden keşfetmeyelim, çölyakı herkes biliyor, bütün herkes biliyor. Bundan sonra ne yapılabilir? Somut bir şeyler yapabilelim. Ama bunları yapabilmemiz için... Şu anda bize mesela ilgi gösteren dernekler var, Uşak’tan, Denizli’den arkadaşlar var, Ege Bölgesi’nden var. Ama Güneydoğu’da ne kadar çölyak hastası var, Doğu’da ne kadar var? Her tarafta çölyak hastalarına ulaşalım, onlar bize ulaşabilsin, öncelikle onlarla, gerçek çölyak hastalarıyla bir iletişime gelim. Ondan sonra, Ceyhun arkadaşın az önce de dediği gibi, bir an önce somut ne yapabiliriz, bunlar üzerinde çalışalım diye düşünüyorum. O raporu da, özellikle o ön raporu da istiyorum.

Bu konuda Başkanım size görev düşüyor. Böyle bir Komisyon kurmuşuz, bu Komisyonun yayılması, Türkiye’ye duyulması da bir iktidar vekili ve Komisyon Başkanı olarak size düşüyor. Bizi her tarafa iletelim.

BAŞKAN – İnşallah.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Ben bir konuyu söyleyeyim sayın vekilim: Yüzde 75’i henüz çölyak hastası olduğunun farkında değil, bunu bilin.

BAŞKAN – Evet.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) - Yani dünyada ortalama çölyak hastalarının yüzde 75'i çölyak hastası olduğunu bilmiyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Doğru. Ama farkında değilse ve bununla yaşayabiliyorsa sorun yok.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Ama rahatlatmak, hayatını kolaylaştırmak lazım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama işte, hayır, bununla yaşayabiliyorsa...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Ağrıyla yaşıyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ha, yani, fark etmeden, yoksa...

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok özür diliyorum, Ceyhun.

Şöyle, görüşlerinize katılıyoruz. Zaten Komisyonun amaçlarından bir tanesi önce bir hastalığı genel anlamda dinlememiz ve tekrar ortaya koymamızda fayda var. Komisyon bunu es geçmemeli diye düşünüyorum. Çok zaman kaybetmeden, dinleyebileceğimiz hocalarımızı dinlememiz gerektiğine inanıyorum ben. Dolayısıyla, evet, şu an itibarıyla aşağı yukarı Türkiye’de 70 bin hastanın olduğunu ifade ediyoruz ama biz bu rakamın en az 10 kat daha fazla olduğunu da biliyoruz. İşte, bu aslında çok anlamlı bir şey. Teşhis edilemiyorsa teşhisi yapabilmek için neler yapacağız? Bununla ilgili de ancak “Konuyu biliyoruz.” demekle geçmeyeceğiz, hocalarımızdan da yardım isteyeceğiz diye düşünüyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ancak vakit kaybederiz.

BAŞKAN – Yok, vakit kaybetmeyeceğiz. İnşallah bu üç aylık dönem içerisinde sizin, hepinizin hoşlanacağı ve ifade edebildiğiniz şekilde bir rapor hazırlayacağımızı zannediyorum, eksik kanunlarımızı ortaya koyabileceğimizi zannediyorum. Birlikte, beraber hazırlayabileceğimiz kanunların ne olduğunu birlikte hazırlayacağımızı, Komisyon olarak hazırlayacağımızı zannediyorum. O açıdan, burada lütfen şöyle düşünmeyin: Burada, bu Komisyonunda herkes çok rahat çalışsın, rahat ifade etsin düşüncelerini ve yapılabilecek ne varsa da ben onu sizin adınıza da yapmaya hazırım, onu ifade etmek istiyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Başkanım, zaten kendimizi rahat hissediyoruz, çünkü bunu siyasi bir Komisyon olarak görmüyoruz, sizleri de öyle.

BAŞKAN – Evet.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu bir uzmanlık komisyonu, yani dar alan komisyonu, spesifik konu alanı.

BAŞKAN – Evet.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O yüzden, olabildiğince birbirimizi bilgilendirelim, olabildiğince birbirimizden faydalanmaya çalışalım.

Bunlardan bir tanesi, ben Komisyon üyelerine şunu önereceğim –belki haberleri olmayabilir- 2015 yılında bizim Grup Başkan Vekilimiz eczacı Özgür Özel Bey’in o dönem Meclis Başkanlığına sunulmuş fenilketonüri hastaları ve çölyak hastalarıyla ilgili bir kanun teklifi var, bir bakın, en azından size bir rehber olabilir. Yani bunun çok ötesine geçebiliriz.

BAŞKAN – Sen bana hazırla ver de ben ona bir göz atayım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bunun çok ötesine geçebiliriz. Buradan bir fotokopi Komisyon üyelerine yapabilir misiniz arkadaşlar? Bu kanun teklifi hani somut bir şey olduğu için, bunun ötesine

de geçebiliriz ama.

Bunun dışında, “yer”, “davet”, “konuk” filan denildi.

BAŞKAN – Ceyhun Bey, konuşmak isteyen arkadaşlar var, bitirseniz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bir öneriyle bitireyim.

BAŞKAN – Buyurun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yer önerisinde ben Komisyon üyelerini ve sizleri Bursa’ya davet ediyorum. Bursa çölyak derneğimizin, Çölyaklı Yaşam Derneğinin çalışmalarını yerinde görmenizi istiyorum. Çünkü eski derneklerden biri. Dernek Başkanımız Yusuf Bey ve arkadaşları da oldukça iyi çalışmalar yapıyor. Orada açılmış dükkânları, stantları ve onunla ilgili birtakım satış alanları var, onu görmenizi öneririm. Bursa’ya da gelmişken, size daha cazip hâle getirmek için de 1,5 yoğurtlu iskender de ısmarlayabiliriz gelerseniz.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Glütensiz olacak ama.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Glütensiz, biz ona bakarız, glütenli kısmını düşünürüz. Ama en azından, hani siz gelin yeter ki de.

BAŞKAN – Şimdi, Ceyhun Bey’e şöyle katılacağım: Tamam, biz Bursa’ya gideceğiz, iskender yiyeceğiz, sizi ben Kayseri’ye de ayrıca davet edeceğim, orada da iskender yedireceğim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz geliyoruz, biz Kayseri’ye geliyoruz, cumartesi günü oradayız Başkanım.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Cumartesi oradayız.

BAŞKAN – 7’sinde oradaymışsınız, evet, haberim oldu.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bekliyoruz mutlaka.

BAŞKAN – Yok, biz gelemeyeceğiz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Doktorlarla...

BAŞKAN – Yok, bizim şeyde kamp var ya, o açıdan gelemiyoruz, yoksa olsam gelecektim. Hatta Çetin Bey’e dedim ki... Bizim yapmış olduğumuz bir acil var, Türkiye’de örneği olmayan bir acil, onu görmenizi isterim yani, o, sizi bir dolaştırsın. Bir doktor olarak Ceyhun özellikle senin görmeni çok isterim.

Ben sözü Durmuş Ali Bey’e veriyorum.

Buyurun.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım ve değerli çalışma arkadaşlarım; “değerli çalışma arkadaşlarım” derken sadece vekil arkadaşlarımızı kastetmiyorum, burada bulunan tüm dernek temsilcilerini, çölyak ailelerini, herkesi çalışma arkadaşımız, can yoldaşımız olarak gördüğümüzü tekrar ifade etmek istiyorum.

Ceyhun Hocama konuşması için teşekkür ediyorum. İlk konuşmasında çok önemli konulara vurgu yaptı. Ama zaten Ceyhun Hocam, biz bu konuşmaların genelini temmuz ayındaki toplantıda yapmıştık, siz o kısmında yoktunuz herhâlde. Belki arkadaşlar o Komisyon raporunu da size sunarlar.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Vardım, vardım, hepsinde buradaydım.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Yok, bir kısmında yoktunuz efendim.

Dernek temsilcileri vardı, hatırlıyorlar, ben de kendilerinden birisi olarak, damdan düşen birisi olarak, çölyak ailesi olarak konuşmuştuk, duygularımızı paylaşmıştık. Sizin dediğimize çok önem

vererek katıldığımı ifade etmek istiyorum. En öncelikle dinlenilmesi gereken bu cefakâr ve vefakâr insanlar. Hem kendi ailelerinde yaşayanlar hem çevrelerinde yaşayanlar ve bunu hissedip bu toplumsal yaramıza, kanayan yaramıza bir çare olmak için vakitlerini, zamanlarını, paralarını, her şeylerini harcayarak bu konuda katkı yapmaya çalışan insanlar.

Temmuzda da ifade ettiğim gibi Başkanım, bizim bir an önce bir yol haritasını ortaya koymamız lazım. Bu yol haritasını da ortaya koyarken öncelikle bu işin gerçek uzmanlarını dinleyerek onlardan belki bir çalışma ekibi oluşturup bir bilim komisyon oluşturmak. Bunun için de hem Sağlık Bakanlığımızla hem üniversitelerimizin ilgili bölümleriyle behemehâl iletişime geçip... Bu konunun Türkiye’de zaten sayılı uzmanları biliniyor. Bu kişilerin Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu Komisyonuna katkı vermesi için çağrıda bulunarak bir an önce bilim komisyonu oluşturmamız gerekiyor ve ilgili bakanlıklarımıza da bugüne kadar yaptıkları çalışmaları Meclisimize arz etmeleri konusunda bir talimat çıkarılması gerekiyor. Biliyoruz ki Sağlık Bakanlığının bugüne kadar yapmış olduğu bazı çalışmalar var, üniversitelerimizin çalışmaları var. Yine, Ceyhun Bey’in söylediği gibi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın vatandaşlarımız için gıda yardımı konusundaki bu ücret politikası ve bu konudaki çalışmalar var. Onların iyileştirilmesi konusundaki gerekli çalışmalar konusunda da elimizde veri olması açısından daha önce neler yapılmış, onları almamız lazım. Millî Eğitim Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığıyla irtibatta olmamız lazım. Öğrenciler, askerlerimiz, çölyak konusunda muzdarip olanlara nasıl yardımcı olabiliriz, onların ne gibi çalışmaları var; onları almamız lazım. Belediyeleri, bütün illerde, sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde nasıl işin içine katabiliriz, onları dinlememiz lazım.

Yine, temmuz ayındaki toplantıda -yaz başı olduğu için- ailelerimizle konuşmuştuk. Tatile gitmek isteyen ailelerimizin çocuklarını nasıl besleyecekleri konusunda -Turizm Bakanlığının desteğini almamız konusunda da gerekli çalışmaları- Turizm Bakanlığı hangi konularda gayret sarf ediyor, neler yapıyorlar; Turizm Bakanlığından da almamız lazım. Velhasıl, ilgili tüm bakanlıklarımızın bu konudaki yapmış olduğu çalışmaları bu havuzda toplamamız lazım ve konuşmanın başında söylediğim gibi, en önemlisi de derneklerimizin önerilerini, isteklerini ve taleplerini almamız lazım. Bu konuda çalışma yapan bazı ticari şirketlerimiz var. Temmuz ayında yine ifade etmiştim, Eti... Kızım çok yediği için biliyorum. Onun, işte kekleri, şu olsun, bu olsun, sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde çok da yüksek fiyat olmadan... Mesela, yapıyor, ben birkaç defa Ülkerin yetkilileriyle görüştüğüm zaman kendilerine de ifade etmiştim: Bu tür, “sosyal sorumluluk projesi” adı altında, çok yüksek fiyatlı olmadan, Hakkâri’nin, Trabzon’un, Gümüşhane’nin, Urfa’nın, Konya’nın köyündeki bir çocuğun ulaşabileceği şekilde, bir keke, bir çikolataya ulaşabilmesi için veya un ürünlerine ulaşabilmesi için sizin bu konuda sorumluluk almanız gerekir diye söylemiştim. Diğer şirketlere de bizim Meclis olarak tavsiye ve önerilerimiz olmalı, bir maddemiz de bu olmalı.

Yine, Ceyhun Bey’e atıfla söylüyorum: Sadece çölyak değil, belki bu çölyakla birlikte fenilketonüri gibi -aynı yaş grubunda- ailelerimizin sıkıntısını giderecek şekilde belki birkaç alanda daha Komisyonumuzun ilgili alanını -uygun görülürse- genişletip belki çölyakla birlikte daha geniş perspektifli bir rapor ve tavsiyeler ve ilgili kurumlara talimatlar çıkarabiliriz, hazırlayabiliriz diye düşünüyorum çünkü yaz boyunca bu konuda çalışmalar ve görüşmeler yaptım. Bu görüşmeler çerçevesinde yoğun bir talep var Sayın Başkanım. “Biz çölyak konusunda yaptığımız çalışmalara çok saygı duyuyoruz, destek oluyoruz ama lütfen, diğer, fenilketonüri gibi, bununla ilgili ve bu çerçevede değerlendirilebilecek hastalıklar konusunda da Komisyonunuz acaba karar alabilir mi, çalışabilir mi?” gibi talepleri oldu Başkanım.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yapmış olduğunuz önerileri, çalışmalarını dikkate alacağız. İnşallah, iyi bir şey çıkaracağımızı zannediyorum.

Buyurun Bennur Hanım.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Kıymetli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri ve çok kıymetli sivil toplum kuruluşlarımızın başkanları ve aileleri; ben de hepinize hoş geldiniz demek istiyorum öncelikle.

Evet -Ceyhun Bey’in anlatımları- daha önceki toplantılarda da konuştuğumuz gibi, hepimiz hemfikiriz. Ben belki de farklı bir yönden bakacağım. Bir profesörümüz ve bir sivil toplum kuruluşumuzdan bir kişiyi aynı anda davet ederek, ikisini aynı anda götürebilir miyiz düşüncesi içerisindeyim. Dolayısıyla daha hızlı sonuca ulaşmak adına hem bilim adamlarımızı dinlemek hem de bu işi yaşayan insanları dinleyerek iki koldan götürebiliriz.

Bu arada küçük bir şeyden bahsetmek istiyorum ben de: Bizim Bursa’ımızda, biliyorsunuz -az önce Ceyhun Bey’in de bahsettiği gibi- Çölyak Derneğimiz var. Çölyak Derneğimizin Başkanı Yusuf Bey de buradalar. Çok farklı projeler götürmeye çalışıyoruz onlarla birlikte. Bizim Bursa’da “Engelsiz Mutfak”ımız var. Bu mutfakta, değerlendirebilmek adına, çölyaklı vatandaşlarımıza ürün çıkartabilmek, onların yiyeceklerini yapabilmek adına çalışmalar var. İnşallah, başarılı olursak o mutfağımızda glutensiz ürünler yaparak... Küçük de olsa biz Bursa’da bir şeyler yapmaya çalışıyoruz Başkanım. Bu da ön bilgi olsun diye söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tüm çölyak dernek başkanlarıyla yakın bir görüşme sağladık, hepsinden Allah razı olsun Hasan Bey başta olmak üzere. Manisa’da bir hastanemiz açılmıştı ama maalesef, çok katılmak istememe rağmen buradaki, Meclisteki çalışmalardan dolayı katılamamıştık o zaman ama bu katılamayacağımız anlamına gelmez. Dernek başkanlarımız bulundukları yerlerde bir aktivite yapacaklarsa biz Komisyon uygun olursa, hatta Komisyonla dahi gelebiliriz. Onun için, rahat olmanız açısından söylüyorum bunu.

Burada hakikaten hepimizin amacı çölyaklı hastaların tüm problemlerini ortadan kaldırabilmek. Biz milletvekilleri olarak, eksik olan kanunları tespit edip onların çıkarılmasında yardımcı olabilmek, bir de örnek olabilmek adına bir arada iyi bir çalışma yapmak istediğimizi hep söyledik, söylemeye de devam ediyoruz. İnşallah, iyi olacak diyorum.

Yılmaz Bey’e söz vermek istiyorum.

Buyurun Yılmaz Bey.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, çölyakla ilgili STK’larımızın değerli başkanları, değerli katılımcılar, çok değerli hasta yakınlarımız; ben de bu toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum, gerçekten siyaset üstü bir konu. Sağlığı ilgilendiren ve hemen hemen toplumumuzun bütün kesimleri, 80 milyonun sağlığıyla alakalı olduğu için önemli bir toplantı olduğunu düşünerek güzel sonuçlar oluşturulacağını, çıkartılacağını, güzel, önemli raporlar çıkartılacağını düşünüyorum. Bu açıdan bu toplantıyı, bu Komisyonumuzu önemsiyorum. Ayrıca, tabii, bir hekim olarak da... Ali Hocam demişti. Hani damdan düşen Nasrettin Hoca’nın bir hikâyesi var. Gerçekten damdan düşenin hâlini damdan düşen anlarımış. O noktada ben de bütün katılımcı milletvekili arkadaşlarımızın konuşmalarını dikkatle dinledim. Hepsine teşekkür ediyorum,

çok önemli tespitleri var, katılmamak elde değil.

Tabii ki bir kısıtı yeniden keşfetmeye gerek yok. Bilim adamları bu konuda önemli tespitler ortaya koymuş, bilimsel çok ciddi, çok önemli çalışmalar yapılmış. İnsanlık tarihinin doğuşuyla birlikte bu hastalık ortaya çıkmış, kronik bir hastalık. Biz de tabii hem hekim olarak hem de milletvekilleri olarak -Değerli Başkanımın da söylediği gibi- çölyak hastalığıyla ilgili teşhis, tedavi, korunma, farkındalık oluşturma ve siyaseten, biz siyasilere olarak, seçilmişler olarak bu konuyla ilgili, insanımızın hayatını kolaylaştıracak, sağlığı noktasında katkı sağlayacak kanunları çıkarmakla yükümlüyüz. Bu cümleden olmak üzere tabii ki ben konuşmamı bu üç başlıkta değerlendirmek istiyorum müsaade ederseniz Sayın Başkanım.

Çölyak hastalığı bir hastalık, bunu hepimiz biliyoruz. Bu noktada, teşhis, tedavi ve korunma yöntemleriyle ilgili eğer bir rapor hazırlayacaksak bu raporun içerisinde bunların da olması gerektiğini özellikle vurgulamak istiyorum. Teşhisle ilgili -tabii ki hekim arkadaşlarımız var, ilgili branşla, bu konuyla ilgilenen doktor arkadaşlarımız var- bir standardizasyon mutlaka oluşturulmalı, vardır diye düşünüyorum.

Sosyal güvence bu noktada önemli. Bir hasta hastaneye gidiyor, hastalığıyla ilgili sıkıntılarını doktora ulaştırmak için bir sosyal güvencesinin olması gerekiyor. Acaba, çölyak hastası kaç hastamız var yani 80 milyonluk bir Türkiye’de kaç hasta var? Bunların tespit edilmesi gerekiyor, bir. İkincisi, bu hastalarımızın ne kadarının sosyal güvencesi mevcut, ne kadarı mesela ilaçlar konusunda veya glütensiz diyet konusunda erişim noktasında rahatlıkla buna ulaşabiliyorlar? Bunlarla alakalı bir çalışma yapıp sosyal güvencesi olmayan bu hastalarımızın sağlık tesislerine ulaşma noktasında biz devlet olarak ne yapabiliriz, bunu konuşmamız gerekiyor. Tanı için bir standardizasyon var mı? Bilim adamlarını, hocalarımızı çağırıp bunları soracağız diye düşünüyorum.

Tedavi gerçekten önemli. Teşhis konulan hastalarımızda medikal tedavi mi, cerrahi tedavi mi veya başka tedavi yöntemleri mi... Bunları konuşmamız, tespit etmemiz gerekiyor. Tedavide, hepimiz biliyoruz ki bu iş multidisipliner bir yaklaşım. Gastroenterolog, dâhiliyece, çocukçu, çocuk gastroenteroloğu... Sadece hekimle olmuyor, tedavide, tabii, glütensiz diyet sağlayacaksa ziraat mühendisleri ve bu paydaşların da mutlaka multidisipliner disiplin içerisinde yer alması gerekiyor. Mesela, çölyak hastalarının kullandıkları ilaçların içerisinde ne kadarında glüten var? Yani eczacı arkadaşımız belki bu konuda bize katkı sağlayabilir, ben bilmiyorum. Diyelim ki bir ağrı kesici, bir antibiyotik, bir takviye ilaç kullanacaksa bunun içerisinde glüten var mı, yok mu, bunu hastalar biliyor mu, yakınları biliyor mu?

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Gıda desteği dışındakilerde aşağı yukarı çok sorun yok ama normal listeleri tüm olarak alıyoruz, ilgili eczaneler listeleyerek alıyor ama nişasta belki biraz kırtırır ama gıda desteklerinde glüten riski daha fazla.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Yani işte bu konuda bir farkındalık oluşturup bir öneride bulunabilir miyiz biz siyasetçiler olarak?

Bir de glütensiz ilaçlar... Biz Müslüman bir ülkeyiz. Yüzde 99’u Müslüman olan bir ülkede helal ve sağlıklı beslenmeyi sağlamamız lazım, helal ve sağlıklı ilaçları hastalarımıza tavsiye etmemiz gerekiyor. Bu noktada -tabii, konuşacak arkadaşlarımız var- korunma noktasında olmazsa olmazlarından bir tanesi, glütensiz, bir, bunda hemfikiriz, bu konuda hiç kimsenin bir şüphesi yok. Tarladan sofraya bu zincirin çok ciddi bir şekilde takip edilmesi gerektiğini düşünüyörüz.

Değerli Başkanım, ben yine gıdalarla ilgili, Müslüman bir ülkede yaşadığımız için bunu vurgulamak zorundayım, bu gıdaların helal ve sağlıklı olanlarını mutlaka hastalarımızla ve hasta yakınlarımızla

paylaşmamız gerekiyor.

Bir de tabii, bu multidisipliner çalışma içerisinde çölyak hastalarımızın hastalığıyla ilgili, beslenmeleriyle ilgili, korunmalarıyla ilgili farkındalıklar oluşturmamız gerekiyor, örneğin, spot reklamlar oluşturulabilir yani TRT’de glutensiz diyetle ilgili... Mesela, bir uçağa binen yolcunun mutlaka hostesler tarafından uyarıldığını biliyoruz ama normal bir otobüs seyahatinde hiç kimse bunun farkında değil. Başka bir restorana gittiğinde hastamızın kendisi bunu uyarırmazsa onun farkında olmadığını, ona servis yapanın veya bir diyet sunucusunun bu konuda bir farkındalığının olmadığını söyleyebiliriz. Bu noktada da sosyal medya üzerinden basın-yayınla da bir farkındalık çalışması, spot reklamlar oluşturabiliriz diye düşünüyorum.

Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Yılmaz Bey.

Başka konuşma isteyen, söz almak isteyen...

Buyurun Gaye Hanım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, buraya kadar konuşulanlarla ilgili söylenecek bir şey yok. Zaten, bu bilimsel kısmının önde olması gereken bir kurul; zaten, “Öğretim üyelerini çağırılım, konunun uzmanlarını çağırılım, dinleyelim.”in temelinde de bu yatıyor. Burada bir hastalıkla inancın birleştirilmesinin nasıl bir ilişkisi olduğunun açıklanmasını isterim. Yani inanç üzerinden ne hastalık tanısı olur ne hastalık takibi olur ne de tedavi olur. Yani sülük tedavilerinin resmiyet kazandığı, hacamatla tedavinin hastanelerde bölümlere konulduğu bir süreçten geçiyoruz. Lütfen, bu kısmı bir daha dile getirmeyelim. Bilimsel bir süreci paylaşacağız, bilimsel gerçekleri paylaşacağız, konuşacağız. Bunların inançla bir alakası yok. Bilim her yerde her inanç için aynıdır. Hastalıkların tanıları, tedavileri o bölgede yaşayan insanlara, o insanların inançlarına göre değişmez ve değişmemelidir. Dolayısıyla, bunlara dikkat edelim. Yani hem “Bir bilimsel kurulumuz.” diyoruz hem de inanç üzerinden bunu götürüyoruz, bunun doğru olmadığını...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Bu konuyu ben teknik olarak söyleyeceğim. Domuz jelatinini zaten tıp da istemiyor, bitkisel jelatin kapsamına biz hep geçtik.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şu anda biyolojik ve mitral kapakların yüzde 90’ı domuzdan yapılmakta. Ne yapacaksınız, kalplerinden sökecek misiniz onları? Öyle şey olur mu canım!

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Kapsül olarak, ilaç olarak tıbben onu istemiyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu konuyu...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Arkadaşlar, “İslam tıbbı”, “Hristiyan tıbbı”, “Budist tıbbı” diye bir şey yok. Sıfırı da Müslümanlar buldu...

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

Gaye Hanım bir soru sordu, muhatabı burada.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yok, soru sormadım.

BAŞKAN – Veya bir şeyi ifade etti.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Soru sormadım Sayın Başkan, teşekkür ederim, bir saptama yapmak istedim.

BAŞKAN – Doğru, saptama yaptınız.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Peki, bu bir hastalık, hastalığın inancı yoktur yani hastalığın...

BAŞKAN – Bakın, ben saygı duyuyorum fikirlerinize, böyle bir şey diyebilirsiniz, arkadaşımınkindine de saygı duyuyorum. Bunu kendisi izah etsin bakalım, bunu ne amaçla kullandı, niye söyledi.

Ben, Yılmaz Bey’e bir söz veriyorum, bir dinleyelim, sonra ben bir şeyler söyleyeceğim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Tamam ama ben sözümü bitireyim, ondan sonra...

BAŞKAN – Ha, o zaman, buyurun, tamam, bitirin.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sözümü bitireyim, ondan sonra tabii ki...

Ben tabii ki bunları söylerken hem hekim kimliğimle hem de bilim insanı kimliğimle söylüyorum ve şimdiye kadarki bütün hekimlik yaşamımda gerek hastalarımın bakışım gerekse hastalıklara bakışım insanların ne etnisiteleri ne mezhepleri ne inançları üzerinden olmamıştır. Bilim tektir, herkes için tektir ve evrenseldir. Bunu vurgulamak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, şu an itibarıyla muhatap olduğumuz veyahut da... Hepimiz hekimiz. Dolayısıyla, şu ana kadar yapmış olduğumuz, tedavi etmiş olduğumuz, ameliyat ettiğimiz pek çok hastamızı biz de ne din, dil, ırk hiçbir şey gözetmeksizin sadece insani yollardan ona nasıl faydalı olabileceğimizi ön plana alarak onlara müdahale ettiğimizi rahatlıkla söyleyebilirim.

Şimdi, ilgili arkadaşımız Yılmaz Bey, buyurun. Siz hangi amaçla söylediniz, onu öğrenelim ve ona göre çok anlamsız bir şey ortaya çıkmış olmasın.

Buyurun.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; tabii, burada ben sözlerimin başında bu konunun siyaset üstü bir konu olduğunu dile getirmiştım. Özellikle, çölyak hastalarımızın kullandığı diyet, beslenme ki yüzde 99’u Müslüman olan bir ülkede “Müslümanım ve ben, domuz ve ürünlerini içeren, İslamiyet açısından haram olan gıdaların ve besinlerin benim beslenmemde, gıdamda yer almasını istemem.” diyen insanlara da saygı göstermemiz gerekiyor, bir Müslüman olarak saygı gösterilmesi lazım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Glütene ilgisi yok diyoruz biz. Elbette saygımız var ama glütene alakası yok.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – İkincisi, ben onkoloji doçentiym, ben de bilim adamıyım ve her şeyden önce Müslümanım. Bana sunulan gıdaları... Uçağa bindiğim zaman, yolculuk yaptığım zaman, yurt dışına çıktığım zaman tabii ki benim bir Müslüman olarak helal ve sağlıklı gıda beslenmesi noktasında bunu dile getirmem gerekiyor. Ama bir hasta “Benim için fark etmez.” diyorsa tabii ki ona da saygılıyız.

BAŞKAN – O zaman, konu anlaşıldı bana göre.

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Alternatifi varsa sıkıntı yok.

BAŞKAN – Bu tartışmayı ben burada kesiyorum.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Başkanım, şimdi konunun dışına çıkılmaması gerekiyor, bizim bunu tartışmamamız gerekiyor. Biz de bilim adamıyız ama eğer bir Müslüman kimliği varsa, hastamızın bu konuda bir hassasiyeti varsa... Domuz ve ürünlerini içeren glütensiz bir diyeti asla bir Yahudi’ye yediremezsiniz. Bizim de Müslümanlar olarak bu konuda farkındalığı oluşturmamız lazım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam, siz onkoloji hocasısınız. Kemoterapide domuz jelatinli tabletler geldi, tamoksifen... Hasta meme kanseri. Ne yapacaksınız?

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Alternatifi varsa helal olanını tercih ederim yoksa...

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Alternatifi varsa sıkıntı yok ki.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, aynen öyle ama şu var: Sağlıkta olmaz bu, önce sağlık.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Siz de biliyorsunuz benim neyi kastettiğimi arkadaşlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, isterseniz bu konuyu kapatalım, konu anlaşıldı. Herkesin bir dinî hassasiyeti vardır, herkese saygı duyacağız.

YILMAZ TEZCAN (Mersin) – Sayın Başkanım, özür dilerim.

Milletvekili arkadaşlar, bakın, biz burada hepimiz kendi fikrimizi söylüyoruz, birbirimize saygılıyız, saygılı olmak durumundayız. Siz böyle düşünüyorsanız ben de böyle düşünüyorum. Ben çölyak hastalarımızın helal ve sağlıklı gıdaya ulaşımı noktasında elimizden geleni yapmamız gerektiğini söylüyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Başkanım, biz de derdimizi açıklayabilir miyiz? Başkanım, özür dilerim ama bu önemli.

Bakın, Hocam, size saygısızlık, saygı boyutuna getirmeyin, hiç alakası yok. Biz sadece şunu söylüyoruz: O konuda hiç öyle bir şey olur mu, ne demek, istediğinize inanabilirsiniz. Bir Budist, bir Hindu gidip ineğe inanıyorsa ineğe inanır, bizim kalkıp onu tekmeleyecek hâlimiz yok. İnanç konusunda tartışma yok. Bizim tartışmamız şu sizinle şu an: Niçin glüten gibi hiç alakasız bir konuya bu konuyu getirdiniz? Getirmeyin, bakın, boşuna zaman kaybediyoruz. Bu insancıklar da şehir dışından geliyor, biz öyle, zamanımız kıymetli. Ama şu var: Bakın, konu burada diyetle domuz. Glüten kesinlikle bitkisel bir mesele midir? Bitkiseldir. Bitkisel olup haram olan bir şey var mı? Yok. Ya İslam literatürünü biz mi öğreteceğiz şimdi hocaya? Tamam, ne bağı var? Hayvani gıda ile glüten arasında en ufak bir ilişki yoktur, bitti. Boşu boşuna zaman kaybetmeyelim.

BAŞKAN – Durmuş Ali Bey'e söz veriyorum, bu konuyla ilgili bir şey izah edecek.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Ceyhun Bey, müsaadenizle ben kendimden bir örnek vererek anlatayım. Yılmaz Bey'in buradaki hassasiyeti işte bu arkada oturan bu ailelere tercih fırsatı sunmak. Benim imkânım var, ben Milletvekili Ali Sarıkaya olarak gidip Amerika'dan, şuradan, buradan istediğim şeyi alabiliyorum ama alırken bakıyorum, glütensiz mi, evet glütensiz; sonra bakıyorum bunda domuz jelatini var mı yok mu. Ben kızıma domuz yedirmek istemiyorum. Ali Sarıkaya'nın Ankara'da milletvekili olarak bunu alma hakkı varsa Anadolu'daki bu Ahmet'in, Mehmet'in, Veli'nin çocuğuna da aynı domuz jelatinsiz ürünü götürmeye hakkı var.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – E, tamam.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Buna da bizim Meclis olarak, eminim siz de buna katılıyorsunuz, bu olanağı sunma mecburiyetimiz var.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Evet. Bakın, arkadaşlar, on beş yıldır iktidardasınız, getirseydiniz o zaman.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Bunu söylemeye çalıştı, şu anda farklı bir şey söylemiyor ki.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – On beş yıldır buradasınız, getirin bir an önce şu malzemeleri.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu konu anlaşıldı. Lütfen, orayı kapatıyorum artık.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Şu anda konuşuyoruz zaten, alternatif ürünlerimiz de var.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yasak koyun o zaman.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Niye koyalım?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – “Domuz ürünü yasak.” deyin işte.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – İsteyen kullansın, sıkıntı yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, Gaye Hanım’a şöyle katılarak şey yapacağım. Gaye Hanım’ın biraz önce ifade ettiği şey, işte hacamatla ilgili dedi, sülük dedi. Bunlar aslında bilimsel izahları olan şeyler. Mesela geçen dönemde burada bir milletvekili arkadaşımız hacamat yapıyordu. Ben onu çok uyardım, dedim ki: Bak, değerli arkadaşım, sen de bir doktor olarak... Yanlış ifade ettiği şeyleri uyarmak her zaman hepimizin görevi. Şimdi, ben hacamata inanır mıyım? İnanırım ama “Hacamat her hastalığı tedavi ediyor.” demesi bir doktor olarak çok garibime gitmişti, arkadaşı uyarımtım. Şimdi diyor ki bu arkadaşımız: “Kansere de iyi geliyor, şeker hastalığına da iyi geliyor.” Ben ona tüm arkadaşlarımızın arasında şöyle bir örnek vermişim... Ben şeker hastalığının patolojisini kısaca izah ettim, insülinin salgılanmadığını, salgılanan insülinin hücre içerisine gidemediğini, insülin yetersizliğini. Hacamatla nasıl sen bu patolojiyi ortadan kaldırıyorsun diye de... İfadesine katıldığım için bunu ifade ediyorum. Dolayısıyla bilimsel olmayan bir şeyleri bazen ifade etmek de yanlış. Ama hacamatın bazı hastalıklara etkisi var mı? Var, immün sistemi artırıcı bir sürü etkisi var. Şimdi, özellikle cildiye hastalarının kanını alıyoruz, tekrar enjekte ediyoruz ya bu da bir yerde, bir nevi hacamat türevi bir şeydir. Onunla bire bir aynı demiyorum ama şunu ifade etmek istiyorum: Bilimsel olmayan...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Dediğiniz doğru, katılıyorum ama hacamata “bilimsel” demek doğru bir şey değil. Yani tıp fakültesinin içine, hastaneye hacamat bölümü açmak başka bir şey, hacamata...

BAŞKAN – Yok, yok ama alternatif tıpta bu var, bunu ifade etmek istiyorum.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Geleneksel tamamlayıcı tıp...

BAŞKAN – Geleneksel tamamlayıcı tıp olarak bunlar var. Neyse konuyu dağıtmayalım da ben sadece katılma adına söyledim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O zaman madem açtınız bu konuyu, milleti bilgilendirelim, ben söz alayım, hacamatı söyleyeyim.

Arkadaşlar, bunlar tabii ki tarihsel olarak birtakım tedaviler. Sülük mesela ödemlerde falan konulabilir, eyvallah. Misvak vardı değil mi? Ama diş fırçası da var şimdi. Şimdi peygamberimiz bugün olsa diş fırçası kullanır kardeşim. Mantıkla bakacağız, bilimle bakacağız. Şu anda deve de araç, eşek de araç, at da araç, bisiklet de araç ama araba var. Mantık şu, söylemek istediği hocamın: Doğru söylüyorsunuz, hacamat kullanılıyordur. O zaman yoktu, keserek... Ama şimdi immün sistemini güçlendirmek için niye kendi derimizi, etimizi keselim, jiletleyelim? Hapı var, yutarsın bir tane immün simülâtör -eczacılar burada- biter gider. Yani anladınız mı, insanları gereksiz yere illa tarihsel bir şeylere zorluyoruz. Zorlamayın, adam arabaya binmek istiyorsa binsin. Biraz önce dediğiniz gibi “Ben katılıyorum, benim inancım bu kardeşim, ben mesela bitkisel jelatin kullanmak istemiyorum.” Tamam, ne hâlin varsa gör.

BAŞKAN – Tamam, orada kapattık.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hayır, bu hakkı vermek zorundayız ama sorun zorlamak. Şu an Bursa Askeri Hastanesi -1926’da kurulmuş- zorla hacamat ve sülük hastanesine çevriliyor. Günah değil mi ya?

BENNUR KARABURUN (Bursa) – Zorla değil ama.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Zorla tabii canım. Halka mı sordunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu konuyu kapatıyorum.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – İnsanlar merdiven altına gidene kadar devletin tesislerinden faydalansınlar.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sen kendine bir kere hacamat yaptır, vallahi helal olsun diyeceğim sana.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Ben tamamlayıcı tıbbı inanan bir insanım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, bir kere çoluk çocuğunuza yaptırın, ben inanacağım o zaman.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Gerekirse yaptırırım.

BAŞKAN – Ceyhun’cuğum, çok teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Evet, benim gözlemim, her iki taraf açısından da konuşuyorum, ben bu tartışmanın burada yersiz olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Aynen, biz de buna katılıyoruz.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Alternatifler sunulabilir, neticede alıcı kesim önemlidir.

Şimdi, birkaç toplantı yaptık şu ana kadar ama hastalığın muhtemel potansiyeli Türkiye’de nedir konusunda rakamlarla bir şey söyleyeceğim.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Kabaca nüfusun yüzde 10’u.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Şöyle -nüfusun yüzde 10’u değil, yüzde 1’i- yaklaşık 800 bin kişiden bahsediyoruz. Bunun yüzde 70-75 civarının haberi yok. Artı, dahası şu: 800 bin ama ailedeki rahatsızlığı herkes hissettiği için, bir aile bireyindeki rahatsızlığı tüm aile yaşadığı için ortalama hane sayısını 4’le çarparsanız 3-3,5 milyon, 4 milyon kişiden bahsediyoruz. Bunun boyutları böyle yani yaptığımız iş hakikaten bunlara hitap edecek bir durum. O nedenle her şeyi yapacağız, yapmamız gerekiyor. Ben de bu tartışmalarla bunun geçmemesini diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Benim bir önerim olacak size: Yurt dışında gitmek istediğimiz, gidebileceğimiz ülkeyi ben Finlandiya olarak biliyordum. Tabii, özellikle bu işlerde...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Ben yurt dışına gidilmesini hiç gerekli görmüyorum.

BAŞKAN – Yani ben bunu tartışmaya açıyorum, eğer burada karar çıkarsa şey yapabiliriz.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Burada dernekler yani ben derneklerle yıllardır iç içe olduğum için... Çünkü benim eczanem on yıldır, on beş yıldır bir derneğin yanındaydı. Dernekler son derece olaya son derece vâkıflar, hepsi de çoğunlukla aile zaten.

Yani derneklerimizin hepsi kendileri içlerinde de birer aile, bizimle de bir aile olmak için buradalar, bu işe de baş koymuşlar. Derneklerimiz çok vâkıf olaya. İstedikleri de, bizim de daha önce de konuştuğumuzda da doğru ürüne uygun fiyatla ulaşmak ve yaygınlaştırılması, yerli ürünlerin olması ve nişasta bazı ürünlerin de –tabii, hekim sizsiniz ama- sekonder etki olarak diyabet gelişmesinden dolayı da bu tip... Yani çölyakı hastalık olarak görmesek de bir yaşam tarzı, yaşam tarzına eklenen kısıtlamaya artı diyabet, artı falan, artı falan şeklinde olmaması adına... Bizim onlardan alacağımız

bilgilerle, sizlerin de söylediği gibi akademisyenlerin, belki şu anda gelişmiş “upgrade” edilmesi gereken bilgilerimiz olabilir. Ben zaman zaman takip ettiğimde işte bir ilaç çalışılıyor deniyor, oluyor, olmuyor, onları akademik olarak masaya yatırıp, sonra da bence ağırlıklı olarak yerli üreticiyi Ekonomi Bakanlığımız, Tarım Bakanlığı, vesaire vesaire gruplarla birlikte doğru ürünün nasıl üretileceğini, çapraz bulaşmanın ne demek olduğunu ve damak zevkine en yakın ürünü nasıl çıkarabileceğimizi de derneklerimiz bize hem destek olurlar yani gıdaların gelip belki burada... Buradan yani yurt dışından çok “üreteceğim” diyenin yerinde, mekânını görüp çapraz bulaşma riskinin olup olmadığı, ürettiği ürün lezzeti, içeriklerinin durumu, gibi gibi analizleri belki hani Meclisin bunları takip etmesi, mesela işte Bursa’yla başlanabilir, ne yapıyorlar ya da İstanbul’da benim bildiğim birkaç üretici var, belediyelerimiz var, ne yapıyorlar ne ediyorlar, yaygınlaştırma politikası olarak... Ya sosyal sorumluluk değil ama bunu gerçekten o adam da para kazansın, çölyaklı, glütensiz ürün tüketmesi gereken kişiler de bu hakkı kazansın. Ali Bey’in dediği gibi, sadece çölyaklılarımız değil, yani fenilketonüriiler yani yetim hastalıkların doğru beslenmeyle, özellikle beslenmeyle çözebiliyorsak ben niye onkolojiye niye para ödeyeyim, ben büyük bir devletim yani sonuçta sekonderde, telsiyerekte çıkan şeyleri de bertaraf etmemiz lazım. Takdir sizin ama yani bayağı yol katetmiş muhataplarımız var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yok, onları hep dinleyecek fırsatımız olur inşallah.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Ama, akademisyenlerin de hani onların tavsiye ettikleri, artı, teknik olarak sizlerin tanışıklığınız olanların...

BAŞKAN – Arkadaşlar, haftaya Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu ismi dinlemek, buraya yazdık eğer uygun görürseniz, bir de Profesör Doktor Mahir Turhan...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Önce aileleri dinleseniz. Çünkü, şöyle bakın Başkanım...

Şimdi, arkadaşlar, ne olur gerçekçi olalım, inanın, şu komisyonu bana bıcarsanız tek başına ben haftaya bunun mevzuatını hazırlarım, kanun teklifini hazırlarım, Meclise sunarım. Çünkü, olay belli arkadaşlar bin yıldır, herkes yaşıyor bunu, olaylar belli. Bu insanlar raporlarının daha uzun süre olmasını istiyor -somut yani yıllık rapor doğru değil- çölyak ödemelerinden ne yapılmasını istiyor, tamam, ödemelerin artmasını istiyor, ücretlerin, vergi ve tarım şeylerinin kaldırılmasını istiyor, ithalat vergilerinin, yani ürüne ulaşmak istiyor. Sen ürünü Türkiye’de üretiyor musun? Üretemiyorsun yani hepsini üretemiyorsun. O zaman ithalatı ucuz olacak veya bu insanların ödemelerini ya cebine vereceksin ya da ücretsiz vereceksin. O istedikleri talep bu kadar basit, işi uzatmamıza gerek yok, mantığı belli, çölyakı yeniden keşfedecek hâlimiz yok. Ha, ben hocama, diğer hocama, arkadaşşıma katılıyorum, çölyak raporunda bilimsel bir çölyak tanımlaması olması için, bir giriş, gelişme hani standart kitap gibi olmalıdır; eyvallah. Ama, bir an önce hani bu insanların dedikleri, dertleri kayda geçsin ki hani ileride şunun için o da: “Ya, siz bu Komisyon olarak niye bu ithalat vergisinin kaldırılmasını önerdiniz?”, “Neden işte, hastanelere, belediyelere, otellere ve üniversitelere mesela çölyaklı satış üniteleri konmasını veya çölyak ürünleri servisi yapılmasını zorunlu kılınması mesela...” Somut önerilerle hazırlayalım ki bize de sorduklarında “Neden böyle?” Ya, bakın gördünüz, ailelerin böyle bir derdi var, örneğin, tatile gidemiyor bu insanlar değil mi ailecek, bir çölyaklı biri varsa? Ama bir otel mesela, bir bölgede zorunlu olsa, 5 yıldızlı, 3 yıldızlı, 2 yıldızlı bir otel, hatta o zaman bütün çölyaklı aileler gittiği için, diğer otellerde, “Ya, oranın müşterisi çok, ben de yapayım.” diyebilir. Hani böyle hayata değip dokunan sorunlara... Hani ben cerrahim, böyle dâhilî, karışık işlerden anlamıyorum; somut, ne yapacaksak, bugün yani koca olsun, bu gece olsun, hemen...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Onları dinleyelim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bakın, dinlemeyelim demiyorum, dinleyelim.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şöyle ama bunun uzmanı... Yok, dinleyelim, zaten onda anlaştık.

BAŞKAN – Ceyhun Bey, şöyle bir...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şu var ama... Tamam, dinleyelim...

BAŞKAN – Ceyhun Bey, şöyle bir yol haritası çizeceğiz...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – ...ama asıl uzman ne biliyor musun burada? Hani doktor değil mesela, çölyak doktoru değil çünkü biz çölyacı biliyoruz az çok. Hocam, olay belli, çölyak bir alerjik mesele yani tedavisi de yok. SSK uzmanlarını çağırın, ne ödüyorlar ne ödeyemiyorlar ve ne ödeyebilirler; Maliyeyi çağırın, biz ne kadarını verebiliriz; Tarım Bakanlığından ithalat iznini verenleri çağırın, biz ithalat iznini kaldırırız, kaldıramayız, onları, somut olsun, yoksa öbür arkadaşlar bize ne yapsın.

BAŞKAN – Ceyhun Bey, şöyle bir yol haritası çizeceğiz: 1 tane uzman dinleyeceğiz, bu hocalar olabilir, Sağlık Bakanlığı olabilir, Çalışma Bakanlığı olabilir, onun yanında 2 tane dernek ve aileleri dinleyelim ve mümkün olduğu kadar da herkesi dinleme açısından, eğer gerekirse 2 aile değil veya 2 dernek değil, 3 derneğe de çıkabiliriz. Bir an önce yani ben size de katılıyorum, çok fazla uzatmadan bu işi... Ama dinlememizin de şart olduğunu ifade etmek istiyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O zaman son önerimi de söyleyeyim: Tarım Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı...

BAŞKAN – Bak şöyle: Çalışma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Maliye.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Maliyeden uzman gelsin yani bunu nasıl ödüyor.

BAŞKAN – Onların hepsini çağırabiliriz yani.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu insanların ailelerini bir toplu, şey kapsamına mı soksak belli bir oranını?

BAŞKAN – Arkadaşlar, aşağıda oylama var eğer uygun görürseniz bir on dakika...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Selman Hoca'nın da ilk günkü dinlenenlerden... Çünkü onlar üretiyor, gıda üretiyor.

BAŞKAN – Selman Hoca'yı çağıralım. O zaman çarşamba günü Selman Hoca'yı da dinleyelim. 2 tane uzman dinleyelim çarşamba günü, biri Selman Hoca, bir de Mahir Turhan'ı dinleyelim.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Bir de sivil toplum kuruluşlarını...

BAŞKAN – Zaten dernekleri dinleyeceğiz.

Buyurun.

ŞANLIURFA ÇÖLYAK EĞİTİM – KÜLTÜR - YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
BAŞKANI HASAN DOĞAN - Selamünaleyküm.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, sayın değerli hemen hemen her ilden katılan başkanlarım; burada tabii ki, sizi dinledik, çok memnun oluruz, inanın ki gözlerimiz dolu dolu. Bu zamana kadar gelecek miyiz? Geldik, inşallah. Bu iş size düşer artık sayın milletvekillerim. Sayın Ceyhun Bey, sayın başkanlarım, sayın milletvekillerim; hepsi gerçekten, süper ve yerinde kelimeler. Tabii ki, şu an Türkiye'de otuza yaklaşık derneğimiz var. Bizim elimiz, kolumuz bağlı ne üreticiyiz ne tüketiciyiz. Ama, nasıl tüketiciyiz? Nerede glütensiz varsa onu tüketiyoruz. Ama nasıl, sağlıklı mı? Maalesef. Olabilir mi? Maalesef. Türkiye'deki üreticilerin çok güzel bir şekilde üretimini istiyoruz. Türkiye'deki

şu an derneklerde, işte, ben kafe açmışım, maalesef, glütensiz malzemeleri alıp orada kullanıyorum, üretici değilim, (A) kişisi üretiyor, oradan almışım, tüketiyorum veya satışını yapıyorum. O bir etik değildir, o bir önleyici değildir. Yalnız, bizde Türkiye’de sizin anlattığınız gibi, sizlerin araştırmanıza göre tarımla ilgili, sağlıkla ilgili bize ne düşer? Fabrika üretimi, düşük malzemeler, glütensiz... Nasıl ben diyelim ki glütenli bir makarnayı 4 TL, 5 TL alabiliyorsam glütensiz makarnayı da 6 TL, 8 TL’ye alayım. O da bir çölyaklının hakkı. Benim oğlum 15 yaşında, sekiz yıldır çölyaklı. Normal o da yaşamaya, işte, iki yıl sonra bir üniversiteli olacak ama nerede glütensiz malzemeyi bulacak, nasıl yaşayacak, nereye, hangi okula gidecek; bunlar tabii ki çok önemli.

Yaklaşık olarak, tahminime göre, bizim arkadaşlarımızın anlattığı ve araştırmasına göre Türkiye’de 1 milyon kişi var çölyaklı. Tabii ki, bunların çoğu kişide raporsuz olanlar da var. Urfa’da bin kişi var, artı 80 kişi de mülteci çölyaklımız var. Bizim ne bir üretimimiz var Urfa’da ne bir fabrikamız var. Belediyelerin -3 tane belediyemiz var- bünyesinde bu kişilere paket veriliyor, glütensiz un veriliyor, dağıtılıyor ücretsiz bir şekilde tabii ki. Ha, bu çözüm mü? Çözüm değil. Örneğin, bir çölyaklı gidip de markette bir glütensiz malzemeyi alamıyor çünkü yok. Urfa’da bin kişinin bir glütensiz malzemeyi bulması çok zor, İstanbul gibi değil, Eskişehir gibi değil. Bir de, doğuyu düşünün çünkü orada yetişen bir insanın, adam diyelim ki Hayati Harrani’de oturan bir ailede -sayın milletvekilim çok iyi biliyor- 5 kişi çölyaklı, 2 kişi üniversiteli. Bu aile nasıl yaşayabilir acaba? Bir paket veriyorum, gözleri dolu dolu. Yani kusura bakmayın, nasıl olabilir acaba, o paketi nasıl yiyebilirler? İşte, dernekte ara sıra sizin gibi değerli ağabeylerimiz glütensiz malzeme getiriyor, dağıtıyorum. Diyelim ki her birisine bir 400 gramlık bir makarna veriyorum. Makarna pahalı, alamıyorlar, o da çok sorun.

Ben şahsen bütün illerdeki bütün dernek başkanlarının illerde dolaşmasını isterim, doğuyu da daha da isterim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Urfa’ya gelelim, doğru söylüyorsun. Urfa ve Bursa’yı öneriyorum Başkanım. Urfa’da ne yapar bilmem arkadaş, ben iskender garantisi veriyorum.

ŞANLIURFA ÇÖLYAK EĞİTİM-KÜLTÜR-YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI HASAN DOĞAN – Biz Urfa’da ciğer sözü veriyoruz, çiğ köfte sözü veriyoruz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.13

